

De wereld van het geld

niveau
4

Handleiding

Deze les gaat over **De wereld van het geld**. Waarom hebben we geld? Op welke verschillende manieren kun je betalen? En hoe doe je dit veilig?

Snelstart

Deze geldles bestaat uit vaste en extra onderdelen.

Vast:

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad
- Eén groepsopdracht naar keuze

Extra:

- Tweede groepsopdracht
- Thuisvragen

Benodigheden

- Introductiefilmpje op geldlessen.nl
- Werkblad voor alle leerlingen (kopiëren)
- Voor de groepsopdrachten: casusbeschrijving en (reflectie)vragen voor het digibord op geldlessen.nl
- Optioneel bij werkblad opdracht 4: de leerlingen nemen voor de ruilbeurs twee voorwerpen mee die ze niet meer gebruiken
- Optioneel bij groepsopdracht 1: verschillende bankbiljetten

Lesbeschrijving

Introductie (10 minuten)

Bekijk het introductiefilmpje op het digibord en bespreek het filmpje met de leerlingen na. Hieronder staan voorbeeldvragen om de voorkennis van de leerlingen te activeren. Maak een keuze uit de vragen en stimuleer de leerlingen om met eigen ervaringen en ideeën te komen. Voor de introductie staat 10 minuten. Heb je meer tijd? Dan kun je gebruik maken van de verdiepende vraag.

Voorbeeldvragen

- Reken jij weleens wat af in een winkel?
Hoe betaal je dan?
- Waar bewaar jij je geld? Is dat een veilige plek?
- Waarom is het belangrijk om de pincode geheim te houden?
- Heb je altijd een pincode nodig om met je pasje te kunnen betalen?

Verdiepende vraag

- Ben je weleens in een land geweest waar je niet met de euro kon betalen?

Kern (35-60 minuten)

De kern bestaat uit een werkblad, aangevuld met één of meer groepsopdrachten.

1. **Werkblad.** De leerlingen werken zelfstandig aan de opdrachten op het werkblad.

Vervolgens bespreek je de opdrachten klassikaal.

2. **Groepsopdrachten.** Kies één of twee groepsopdrachten (zie verderop).

Tip: je kunt het werken met het werkblad en de groepsopdrachten ook afwisselen.

Antwoorden werkblad

Stimuleer bij elke opdracht dat de leerlingen hun antwoorden toelichten en op elkaar reageren.

- 1a. Met de bankpassen en de cadeaukaart.
- 1b. De bankpassen.
- 1c. Pincode

Laat de afbeelding van de bankpassen zien op geldlessen.nl. Welke informatie staat er allemaal op een bankpas?

2. Kluis, spaarpot, pincode onthouden.
- 3a. Van de bank.
- 3b. Nieuwe pincode maken, Geld van de ene rekening naar de andere rekening verplaatsen, Geld uitlenen.

Misschien hebben de leerlingen zelf nog voorbeelden bedacht zoals geld bewaren op een rekening, bankpassen uitgeven, nieuwe rekeningen openen.

4. Eigen antwoord.

Ga naar aanleiding van deze opdracht in op het op waarde schatten van voorwerpen. Bij ruilen van spullen moet je net als met geld opletten dat de ruil wel gelijkwaardig is. Ga ook in op de emotionele waarde van voorwerpen (zonder deze term te gebruiken). De emotionele waarde kan hoger zijn dan de officiële waarde. Spullen kunnen voor jou veel waarde hebben omdat je er speciale herinneringen aan hebt of omdat je het van een speciaal iemand hebt gekregen. Bijvoorbeeld een boek dat je van je overleden opa of oma hebt gekregen. Of een cadeau van een goede vriend(in). Leg ook uit hoe uit de ruilhandel de behoefte aan geld is ontstaan. Ruilen van etenswaren is bijvoorbeeld best lastig. Je ruilt dan bijvoorbeeld appels terwijl je die op dat moment helemaal niet nodig hebt. Om dit probleem op te lossen werd geld geïntroduceerd.

Extra: ruilbeurs!

Organiseer eventueel naar aanleiding van deze opdracht een ruilbeurs in de klas. Iedereen neemt twee voorwerpen mee van huis om te ruilen. Of organiseer een ruilchallenge. Geef elk groepje leerlingen een klein voorwerp, bijvoorbeeld een paperclip of gum. Welk groepje kan deze paperclip ruilen tegen het grootste/duurste voorwerp? Ze kunnen het bijvoorbeeld binnen de school proberen bij andere groepen maar ook thuis.

Groepsopdracht 1 - Case Een echt briefje van 50?

Beschrijving opdracht

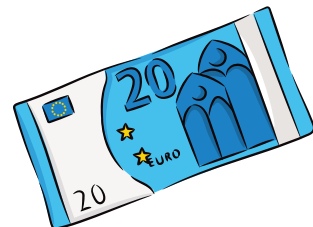
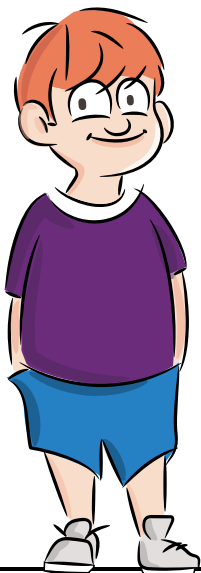
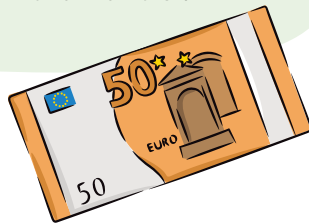
Deze case gaat over het controleren van biljetten op echtheid. Het doel van de opdracht is dat de leerlingen begrijpen waarom het belangrijk is dat geld gecontroleerd wordt op echtheid en hoe je zelf een biljet kunt controleren. Naar aanleiding van de case volgt een klassikaal gesprek over het controleren van geld en onderzoeken de leerlingen echte biljetten.

Lees de case voor of toon hem op het digibord; zie geldlessen.nl

Case Een echt briefje van 50?

Joep doet boodschappen met zijn vader. Bij de kassa betaalt de vader van Joep met een briefje van 50 euro. De kassière pakt het briefje aan en haalt het door een klein apparaatje waar fel licht uit flitst. Joep vraagt zich af waarom ze dat doet. Hij heeft vorige week nog wat gekocht met een briefje van vijf euro, maar toen deed ze dat niet. Joeps vader legt uit dat ze met dat apparaatje controleert of het geld wel echt is. Dat hoeft alleen bij hoge bedragen. Die worden namelijk vaker vervalst.

Bespreekvragen

Bespreek de case met behulp van onderstaande bespreekvragen. Waarom is het belangrijk dat winkels en banken geld controleren?

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

- Is het belangrijk dat de supermarkt het papiergeld controleert? Waarom is het belangrijk dat de supermarkt het papiergeld controleert? (Mensen moeten er op kunnen vertrouwen dat er geen nepgeld in omloop is, daarom worden biljetten gecontroleerd)
- Vind je het goed dat alleen de hoge bedragen gecontroleerd worden? Waarom?
- Wie weet hoe je zonder apparaatje kunt controleren of een briefje echt of nep is?
- Hoe kan het dat een briefje papier zoveel geld waard is? Papier is eigenlijk toch helemaal niet zoveel waard?

Laat daarna eventueel verschillende geldbriefjes rondgaan en laat de leerlingen door goed te kijken, voelen en kantelen zelf de echtheidskenmerken van biljetten ervaren. Welke dit zijn kun je zien op www.dnb.nl/echtovals.

Laat ook de afbeelding met echtheidskenmerken op het digibord zien; zie geldlessen.nl

Groepsopdracht 2 - Euro

Beschrijving opdracht

Voer een klassengesprek over de euro. Het doel van deze opdracht is dat leerlingen weten dat we in Nederland met euro's betalen en dat je niet in alle landen met de euro kunt betalen.

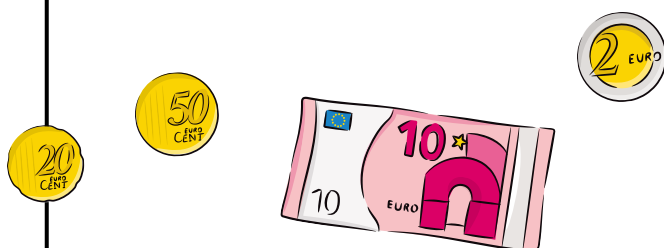
Laat de afbeelding met euromunten zien op geldlessen.nl. Voer met behulp van onderstaande besprek vragen een gesprek over de euro.

Ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

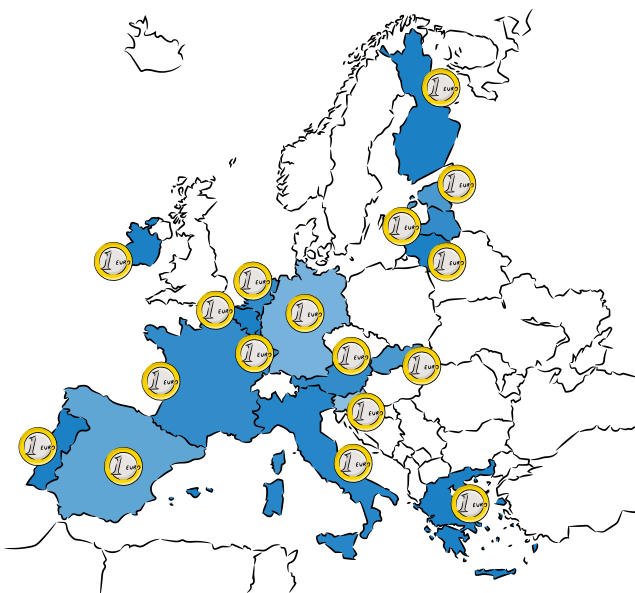
Besprek vragen

- Kun je met al deze euromunten in Nederland betalen?
- Wie weet welke munt de Nederlandse euromunt is?
- Wie is er weleens in een land geweest waar je niet met de euro kon betalen? Waar was dat?
- Hoe gaat dat dan? Hoe kom je aan geld?
- Waarom is het handig dat je in veel landen met de euro kunt betalen?

Toelichting

Laat eventueel de kaart met eurolanden zien op geldlessen.nl. Nederland maakt deel uit van de Europese Unie. Dat zijn Europese landen die samenwerken en afspraken maken, bijvoorbeeld over geld. Sinds 2015 zijn er 19 eurolanden in de Europese Unie waar je met de euro kunt betalen. Voor die tijd moest je altijd eerst geld wisselen als je binnen Europa op vakantie ging. Negen lidstaten van de Europese Unie gebruiken de euro (nog) niet. In sommige landen buiten de Europese Unie is de euro ook een betaalmiddel, zoals in Turkije waar veel mensen op vakantie gaan. Het is dan vaak wel goedkoper om met de eigen munteenheid van het land te betalen.

Afsluiting (5 minuten)

Leren omgaan met geld doe je thuis en op school. Kies een vraag die de leerlingen thuis met hun ouders kunnen bespreken. Geef de leerlingen tips hoe en op welk moment ze de vraag kunnen stellen. Bijvoorbeeld tijdens het avondeten. Je kunt na de les de thuisvraag aan de ouders sturen.

De thuisvragen zijn ook beschikbaar voor het digibord; zie geldlessen.nl

Thuisvraag 1: Wanneer ben je voor het laatst bij een bank geweest? Waarvoor?

Thuisvraag 2: Wat zou je doen als je een vals bankbiljet vond?

Thuisvraag 3: Hoe ziet betalen er in de toekomst uit, denk je?